

Γέροντας Πορφύριος

Λόγος περί αγάπης εις τον πλησίον

“Η καλύτερη ιεραποστολή γίνεται με το καλό παράδειγμα, την αγάπη μας, την πραότητα μας”

“Να είμαστε ζηλωτές. Ζηλωτής είναι εκείνος που αγαπάει ολόψυχα τον Χριστό και στο όνομά Του διακονεί τον άνθρωπο. Αγάπη στον Θεό και στους ανθρώπους, αυτό είναι ζευγάρι, δεν χωρίζει. Πάθος, πόθος, δάκρυα, με κατάνυξη, όχι σκόπιμα. Όλα από καρδιά!

Ο φανατισμός δεν έχει σχέση με τον Χριστό. Να είσαι χριστιανός αληθινός. Τότε κανένα δεν θα παρεξηγήεις, αλλά “η αγάπη σου πάντα θα στέγει”. Και στον αλλόθρησκο, χριστιανός. Δηλαδή να τον τιμάεις, άσχετα με τη θρησκεία του, με έναν ευγενικό τρόπο. Μπορείς να περιποιηθείς έναν οθωμανό, όταν έχει ανάγκη, να του μιλήσεις, ν’αναστραφείς μαζί του. Να υπάρχει σεβασμός της ελευθερίας του άλλου. Όπως ο Χριστός ίσταται επί την θύραν και κρούει, χωρίς να την παραβιάζει, αλλά περιμένει την ψυχή μόνη της κι ελεύθερα να Τον δεχτεί, έτσι κι εμείς να στεκόμαστε μπροστά στην κάθε ψυχή.

Στην ιεραποστολική προσπάθεια να υπάρχει λεπτός τρόπος, ώστε οι ψυχές να δέχονται ό,τι προσφέρουμε -λόγια, βιβλία- χωρίς ν’αντιδρούν. Και κάτι ακόμη. Λίγα λόγια. Τα λόγια ηχούν στ’αυτιά και εκνευρίζουν πολλές φορές. Η προσευχή και η ζωή έχουν απήχηση. Η ζωή συγκινεί, αναγεννά και αλλοιώνει, ενώ τα λόγια μένουν άκαρπα. Η καλύτερη ιεραποστολή γίνεται με το καλό μας παράδειγμα, την αγάπη μας, την πραότητα μας. Ακούστε ένα σχετικό παράδειγμα.

Κάποτε ένας παπάς είχε πάει σε μια ομιλία με μορφομένους, τον είχε πάρει μαζί του ένας εξάδελφός του. Ο ομιλητής είπε πολλά πάνω σ’ένα θέμα μαρξιστικό. Οι ακροατές του ενθουσιάστηκαν και τον χειροκρότησαν στο τέλος. Αλλά, όπως ήταν ακόμη πάνω στην έδρα, είδε τον παπά και είπε:

* Έχουμε κι έναν παπά στην ομιλία μας. Αν μπορεί να μας έλεγε το θέμα από θρησκευτικής και φιλοσοφικής πλευράς.

Το είπε ειρωνικά νομίζοντας ότι θα τον ταπεινώσει και θα εξευτελίσει την Εκκλησία. Ο παπάς σηκώθηκε και είπε:

* Τι να σου πω εγώ, παιδί μου, δεν ξέρω, αλλά έχω ακούσει, ο τάδε σοφός λέει έτσι και έτσι στην τάδε σελίδα, ο τάδε λέει έτσι και έτσι στην τάδε σελίδα, ο τάδε λέγει έτσι και έτσι στην τάδε σελίδα, ο τάδε ... κ.λ.π., κ.λ.π. Ο Μωυσής λέει έτσι και έτσι στην τάδε σελίδα, ο Ησαΐας, ο Δαβίδ, ο Χριστός. Συνέχισε λέγοντας αυτό το χωρία από τον Απόστολο Παύλο: "... πού σοφός; πού γραμματεύς; πού συζητητής του αιώνος τούτου; ουχί εμώρανεν ο Θεός την σοφίαν του κόσμου τούτου; ... τα μωρά του κόσμου εξελέξατο ο Θεός, ίνα τους σοφούς καταισχύνη ... όπως μη καυχώσθαι πάσα σάρξ ενώπιον του Θεού".

Έκλεισε το στόμα ο "σοφός", ο ομιλητής. Το σπουδαίο είναι ότι ο παπάς τα είπε με πραότητα και χωρίς εγωισμό. Ήταν δεσπότης του Πατριαρχείου. Όταν τελείωσε, είπε:

* Εγώ δεν ξέρω τίποτε. Εσείς κρίνετε ποιο είναι το σωστό.

Είπε στο τέλος ο ομιλητής ντροπιασμένος:

* Πολύ καλά μας τα είπε ο παπάς! Τ' αναίρεσε όλα τα δικά μου.

Είναι σπουδαίο πράγμα η κατάρτιση, όταν συνδυάζεται με την πραότητα, την καλοσύνη και την αγάπη. Αυτά ισχύουν για όλες τις περιπτώσεις. Να μιλάτε, όταν έχετε σχετική κατάρτιση στο θέμα. Αν δεν έχετε, να μιλάτε με το παράδειγμά σας.

Στις συζητήσεις, λίγα λόγια για τη θρησκεία και θα νικήσετε. Αφήστε εκείνον που έχει άλλη γνώμη να ξεσπάσει, να πει, να πει... Να αισθανθεί ότι έχει να κάνει μ'έναν ήρεμο άνθρωπο. Να επιδράσετε με την καλοσύνη σας και την προσευχή σας κι έπειτα του μιλάτε λίγο. Δεν κάνετε τίποτε, αν τα πείτε έντονα, αν του πείτε, παραδείγματος χάριν, "είπες ψέμα!". Και τι θα βγεί; Είστε "ως πρόβατα εν μέσω λύκων". Τι να κάνετε; Ν'αδιαφορείτε εξωτερικά, αλλά να προσεύχεσθε μέσα σας. Να είστε έτοιμοι, καταρτισμένοι, με παρησία, αλλά και με αγιότητα, πραότητα, προσευχή. Για να κάνετε αυτό όμως, πρέπει να γίνετε άγιοι.

“Με τη σιωπή, την ανοχή και την προσευχή ωφελούμε τον άλλον μυστικά”

“Όταν βλέπουμε τους συνανθρώπους μας να μην αγαπούν τον Θεό, στενοχωρούμαστε. Με τη στενοχώρια δεν κάνουμε απολύτως τίποτε. Ούτε και με τις υποδείξεις. Ούτε αυτό είναι σωστό. Υπάρχει ένα μυστικό, αν το καταλάβουμε, θα βοηθήσουμε.

Το μυστικό είναι η προσευχή μας, η αφοσίωσή μας στον Θεό, ώστε να ενεργήσει η χάρις Του. Εμείς, με την αγάπη μας, με τη λαχτάρα μας στην αγάπη του Θεού, θα προσελκύσουμε την χάρι, ώστε να περιλούσει τους άλλους, που είναι πλησίον μας, να τους ξυπνήσει, να τους διεγείρει προς τον θείο έρωτα. Ή, μάλλον, ο Θεός θα στείλει την αγάπη Του να τους ξυπνήσει όλους.

Ό,τι εμείς δεν μπορούμε, θα το κάνει η χάρις Του. Με τις προσευχές μας θα κάνουμε όλους άξιους της αγάπης του Θεού.

Να γνωρίζετε και το άλλο. Οι ψυχές οι πεπονημένες, οι ταλαιπωρημένες, που ταλαιπωρούνται από τα πάθη τους, αυτές κερδίζουν πολύ την αγάπη και την χάρι του Θεού. Κάτι τέτοιοι γίνονται άξιοι και πολλές φορές εμείς τους κατηγορούμε.

Θυμηθείτε τον Απόστολο Παύλο, τι λέει: “Ού δε επλεόνασεν η αμαρτία, υπερπερίσσευσεν η χάρις”.

Όταν το θυμάστε αυτό, θα αισθάνεσθε ότι αυτοί είναι πιο άξιοι κι από σας και από μένα. Τους βλέπουμε αδύνατους, αλλά όταν “ανοίξουνε” στον Θεό, γίνονται πλέον όλο αγάπη κι όλο θείο έρωτα. Ενώ είχανε συνηθίσει αλλιώς, τη δύναμη της ψυχής τους τη δίνουν μετά όλη στον Χριστό και γίνονται φωτιά από αγάπη Χριστού. Έτσι λειτουργεί το θαύμα του Θεού μέσα σε τέτοιες ψυχές, που λέμε “πεταμένες”.

Να μην αποθαρρυνόμαστε, ούτε να βιαζόμαστε, ούτε να κρίνουμε από πράγματα επιφανειακά κι εξωτερικά. Αν, για παράδειγμα, βλέπετε μια γυναίκα γυμνή ή άσεμνα ντυμένη, να μη μένετε στο εξωτερικό, αλλά να μπαίνετε στο βάθος, στην ψυχή της. Ίσως είναι πολύ καλή ψυχή κι έχει υπαρξιακές αναζητήσεις, που τις εκδηλώνει με την έξαλλη εμφάνιση. Έχει μέσα της δυναμισμό, έχει τη δύναμη της προβολής, θέλει να ελκύσει τα βλέμματα των άλλων. Από άγνοια, όμως, έχει διαστρέψει τα πράγματα. Σκεφτείτε αυτή να γνωρίσει τον Χριστό. Θα πιστέψει, κι όλη αυτή την ορμή θα την στρέψει στον Χριστό. Θα κάνει το πάν, για να ελκύσει την χάρι του Θεού. Θα γίνει αγία.

Είναι ένα είδος προβολής του εαυτού μας να επιμένουμε να γίνουν οι άλλοι καλοί. Στην

πραγματικότητα, θέλουμε εμείς να γίνουμε καλοί κι επειδή δεν μπορούμε, το απαιτούμε απ' τους άλλους κι επιμένουμε σ' αυτό. Κι ενώ όλα διορθώνονται με την προσευχή, εμείς πολλές φορές στενοχωρούμεθα κι αγανακτούμε και κατακρίνουμε.

Πολλές φορές με την αγωνία μας και τους φόβους μας και την άσχημη ψυχική μας κατάσταση, χωρίς να το θέλουμε και χωρίς να το καταλαβαίνουμε, κάνουμε κακό στον άλλον, έστω κι αν τον αγαπάμε πάρα πολύ, όπως, παραδείγματος χάριν, η μάνα το παιδί της. Η μάνα μεταδίδει στο παιδί όλο το άγχος της για τη ζωή του, για την υγεία του, για την πρόοδό του, έστω κι αν δεν του μιλάει, έστω κι αν δεν εκδηλώνει αυτό που έχει μέσα της. Αυτή η αγάπη, η φυσική αγάπη δηλαδή, μπορεί κάποτε να βλάψει. Δεν συμβαίνει, όμως, το ίδιο με την αγάπη του Χριστού, που συνδυάζεται με την προσευχή και με την αγιότητα του βίου. Η αγάπη αυτή κάνει άγιο τον άνθρωπο, τον ειρηνεύει, διότι αγάπη είναι ο Θεός.

Η αγάπη να είναι μόνο εν Χριστώ. Για να ωφελήσεις τους άλλους, πρέπει να ζεις μέσα στην αγάπη του Θεού. Αλλιώς δεν μπορείς να ωφελήσεις τον συνάνθρωπό σου. Δεν πρέπει να βιάζεις τον άλλο. Θα έλθει η ώρα του, θα έλθει η στιγμή, αρκεί να προσεύχεσαι γι' αυτόν. Με τη σιωπή, την ανοχή και κυρίως με την προσευχή ωφελούμε τον άλλον μυστικά. Η χάρις του Θεού καθαρίζει τον ορίζοντα του νου του και τον βεβαιώνει για την αγάπη Του. Εδώ είναι το λεπτό σημείο. Άμα δεχτεί ότι ο Θεός είναι αγάπη, τότε ένα άπλετο φως θα έλθει πάνω του, που δεν το έχει δει ποτέ. Θα βρει έτσι τη σωτηρία”.

“Ν'αγωνιζόμαστε να στέλνουμε την αγαθή μας διάθεση”

“Να έχουμε αγάπη, πραότητα, ειρήνη, Έτσι βοηθάμε τον συνάνθρωπό μας, όταν κυριεύεται απ' το κακό.

Μυστικά ακτινοβολεί το παράδειγμα, όχι μόνο όταν ο άλλος είναι παρών, αλλά κι όταν δεν είναι. Ν'αγωνιζόμαστε να στέλνουμε την αγαθή μας διάθεση. Ακόμη και λόγια όταν λέμε για τη ζωή του άλλου, που δεν την εγκρίνουμε, αυτός το καταλαβαίνει και τον απωθούμε. Ενώ αν είμαστε ελεήμονες και τον συγχωρούμε, τον επηρεάζουμε -όπως τον επηρεάζει και το κακό- κι ας μη μας βλέπει.

Να μην αγανακτούμε μ' εκείνους που είναι βλάσφημοι, αντίθεοι, διώκτες κ.λ.π. Η αγανάκτηση κάνει κακό. Τα λόγια τους, την κακία τους να μισήσουμε, τον άνθρωπο, όμως, που τα είπε να μην τον μισήσουμε, ούτε ν'αγανακτήσουμε εναντίον του.

Να προσευχηθούμε γι' αυτόν. Ο χριστιανός έχει αγάπη και ευγένεια και φέρεται ανάλογα.

Όπως ένας ασκητής, χωρίς να τον βλέπει κανείς, ωφελεί τον κόσμο, διότι το κύμα της προσευχής του επηρεάζει τον άλλο, μεταφέρει το Πνεύμα το Άγιον στον κόσμο, έτσι κι εσείς να σκορπάτε την αγάπη σας, χωρίς να περιμένετε ανταπόδοση.

Με την αγάπη, την υπομονή, το μειδίαμα...

Η αγάπη πρέπει να είναι ακραιφνής και μόνο η αγάπη του Θεού είναι η ακραιφνής αγάπη. Στο πρόσωπο που μας κουράζει και μας δυσκολεύει η αγάπη πρέπει να προσφέρεται με απαλό τρόπο, χωρίς ο άλλος να καταλαβαίνει ότι κάνουμε προσπάθεια για να τον αγαπήσουμε. Και να μην πολυεκδηλωνόμαστε εξωτερικά, γιατί τότε τον κάνουμε ν'αντιδρά. Η σιωπή σώζει απ' όλα τα κακά.

Εγκράτεια της γλώσσας -μέγα πράγμα! Κατά ένα μυστικό τρόπο, η σιωπή ακτινοβολεί στον

πλησίον. Να σας διηγηθώ μια ιστορία.

Μια μοναχή, που ήθελε πολύ την τάξη, είπε στον Γέροντά της αγανακτισμένη:

- Η τάδε αδελφή μας αναστατώνει στο μοναστήρι με τις δυσκολίες της και το χαρακτήρα της. Δεν μπορούμε να την υποφέρουμε.

Κι ο Γέροντας απάντησε:

- Εσύ είσαι χειρότερη απ' αυτήν.

Η μοναχή στην αρχή αντέδρασε και εξεπλάγη, αλλά μετά τις εξηγήσεις του Γέροντα το κατάλαβε και ευχαριστήθηκε πολύ.

Της είπε, δηλαδή, ο Γέροντας:

- Ενώ εκείνη την κυριεύει το κακό πνεύμα και φέρεται άσχημα, κυριεύει κι εσένα, που είσαι τάχα σε καλύτερη κατάσταση, και σας παίζει και τις δύο. Η αδελφή έρχεται σ' αυτή την κατάσταση χωρίς να το θέλει, αλλά κι εσύ με την αντίδρασή σου και την έλλειψη της αγάπης σου κάνεις το ίδιο. Έτσι ούτε κι αυτήν ωφελείς κι εσύ βλάπτεσαι”.

“Η αγάπη προς τον αδελφό καλλιεργεί την αγάπη προς τον Θεό”

“Ένα είναι το ζητούμενο στη ζωή μας, η αγάπη, η λατρεία στον Χριστό και η αγάπη στους συνανθρώπους μας.

Να είμαστε όλοι ένα με κεφαλή τον Χριστό. Έτσι μόνο θ' αποκτήσουμε την χάρι, τον ουρανό, την αιώνια ζωή.

Η αγάπη προς τον αδελφό καλλιεργεί την αγάπη προς τον Θεό. Είμαστε ευτυχισμένοι, όταν αγαπήσουμε όλους τους ανθρώπους μυστικά. Θα νιώθουμε τότε ότι όλοι μας αγαπούν. Κανείς δεν μπορεί να φτάσει στον Θεό, αν δεν περάσει απ' τους ανθρώπους. Γιατί, “ό μη αγαπών τον αδελφόν αυτού, όν εώρακε, τον Θεόν, όν ούχ εώρακε, πώς δύναται αγαπάν;”. Ν' αγαπάμε, να θυσιαζόμαστε για όλους ανιδιοτελώς, χωρίς να ζητάμε ανταπόδοση. Τότε ισορροπεί ο άνθρωπος. Μια αγάπη που ζητάει ανταπόδοση είναι ιδιοτελής. Δεν είναι γνήσια, καθαρή, ακραιφνής.

Να τους αγαπάτε και να τους συμπονάτε όλους. “Και είτε πάσχει έν μέλος, συμπάσχει πάντα τα μέλη, υμείς δε έστε μέλη Χριστού και μέλη έκ μέρους”. Αυτό είναι Εκκλησία: εγώ, εσύ, αυτός, ο άλλος, να αισθανόμαστε ότι είμαστε μέλη Χριστού, ότι είμαστε ένα. Η φιλαυτία είναι εγωισμός. Να μη ζητάμε, “εγώ να σταθώ, εγώ να πάω στον Παράδεισο”, αλλά να νιώθουμε για όλους αυτή την αγάπη. Καταλάβατε; Αυτό είναι ταπείνωση.

Έτσι, αν ζούμε ενωμένοι, θα είμαστε μακάριοι, θα ζούμε στον Παράδεισο. Ο κάθε διπλανός μας, ο κάθε πλησίον μας είναι “σάρξ έκ της σαρκός μας”. Μπορώ ν' αδιαφορήσω γι' αυτόν, μπορώ να τον πικράνω, μπορώ να τον μισήσω; Αυτό είναι το μεγαλύτερο μυστήριο της Εκκλησίας μας. Να γίνουμε όλοι ένα εν Θεώ. Αν αυτό κάνουμε, γινόμαστε δικοί Του. Τίποτε καλύτερο δεν υπάρχει απ' αυτή την ενότητα. Αυτό είναι η Εκκλησία. Αυτό είναι η Ορθοδοξία. Αυτό είναι ο Παράδεισος. Ας διαβάσουμε απ' τον Ευαγγελιστή Ιωάννη την Αρχιερατική Προσευχή. Προσέξτε τους στίχους: “ίνα ώσιν έν, καθώς ημείς ... ίνα πάντες έν ώσι, καθώς σύ, Πάτερ, έν εμοί καγώ έν σοί ... ίνα ώσιν έν, καθώς ημείς έν εσμέν ... ίνα ώσι τετελειωμένοι είς έν ... ίνα όπου ειμί εγώ κακείνοι ώσι μετ' εμού”.

Βλέπετε; Το λέει και το ξαναλέει. Τονίζει την ενότητα. Να είμαστε όλοι ένα, ένα με κεφαλή τον Χριστό! Όπως ένας είναι ο Χριστός με τον Πατέρα και τον Υιό. Εδώ κρύβεται το μεγαλύτερο βάθος του μυστηρίου της Εκκλησίας μας. Καμία θρησκεία δεν λέει κάτι τέτοιο. Κανείς δεν ζητάει αυτή τη λεπτότητα που ζητάει ο Χριστός, να γίνουμε όλοι ένα σύν Χριστώ. Εκεί βρίσκεται το πλήρωμα. Σ' αυτή την ενότητα, σ' αυτή την αγάπη, την έν Χριστώ. Καμία διάσπαση εκεί δεν χωράει, κανείς φόβος. Ούτε θάνατος, ούτε διάβολος, ούτε κόλαση. Μόνο αγάπη, χαρά, ειρήνη, λατρεία Θεού. Μπορείς να φτάσεις να λές τότε με τον Απόστολο Παύλο:

“Ζώ δε ουκέτι εγώ, ζή δε εν εμοί Χριστός”.

Μπορούμε πολύ εύκολα να φτάσουμε σ' αυτό το σημείο. Αγαθή προαίρεση χρειάζεται κι ο Θεός είναι έτοιμος να έλθει μέσα μας “Κρούει την θύραν” και “καινά ποιεί πάντα”, όπως λέει στην Αποκάλυψη του Ιωάννου. Μεταβάλλεται η σκέψη μας, απαλλάσσεται από την κακία, γίνεται πιο καλή, πιο αγία, πιο εύστροφος. Αν, όμως, δεν ανοίξουμε του κρούοντος την θύραν, αν δεν έχουμε εκείνα που θέλει Αυτός, αν δεν είμαστε άξιοι Του, τότε δεν μπαίνει στην καρδιά μας. Για να γίνουμε όμως άξιοί Του, πρέπει ν' αποθάνουμε κατά τον παλαιό άνθρωπο, για να μην αποθάνουμε ποτέ πλέον. Τότε θα ζούμε εν Χριστώ ενσωματωμένοι με όλο το σώμα της Εκκλησίας. Έτσι θα έλεθι η θεία χάρις. Και άμα θα έλθει η χάρις, θα μας τα δώσει όλα.

Στον Άγιον Όρος, είδα κάποτε κάτι που μου άρεσε πολύ. Μέσα σε μια βάρκα, στη θάλασσα, μοναχοί, που καταγόταν ο καθένας από διαφορετικό τόπο, κρατούσαν διάφορα ιερά αντικείμενα. Εν τούτοις έλεγαν “αυτό είναι δικό μας” και όχι “δικό μου”.